

TALE AV STATSMINISTER ODVAR NORDLI VED PRISUTDELINGEN
TIL UNGE FORSKERE, NORSK TEKNISK MUSEUM, OSLO,
22. MARS 1977

Jeg er blitt fortalt at halvparten av alle tekniske og naturvitenskapelige forskere i verden fra tidenes morgen fram til i dag, er nålevende. Jeg er også blitt fortalt at hvis man tenkte seg en stabel av all teknisk og naturvitenskapelig litteratur lagt oppå hverandre etter alder, ville vi finne at ca. 3/4 av alle disse arbeider er utført i løpet av de siste 25 år.

Dette forteller om en eksplosiv vekst i vitenskapelig virksomhet. Det forteller kanskje også om

- 2 -

at vi nå har samfunn som er rike nok til å kunne underholde alt dette vitenskapelige arbeid. En legmann ville kanskje også kunne finne på å stille det uoverveide og naive spørsmål om det snart er mer igjen å forske.

Roald Amundsen, som var født for vel 100 år siden, sa noen år før sin død at han var glad han ikke var født senere for da ville det vel bare vært månen igjen å oppdage. På den tid kunne nok ingen, selv i spøk, tenke seg en tur til månen. Ei heller kunne den store polarforsker se hele den verden av uløste oppdagelser og forskingsarbeider som ennå lå foran menneskene.

I dag har jeg den glede å kunne treffe denne unge garde, som jeg gjerne vil oppfatte som de yngste fortropper til den mange tusentallige armé av alle slags

forskere og vitenskapsfolk i vårt land og andre land.

En del av dere kommer sannsynligvis til å velge mer jordnære og ordinære yrker, men jeg føler meg trygg på at ikke så få av dere som har deltatt i dette viktige programmet for Unge forskere, vil velge et yrke og en livskarriere i forskningens tjeneste.

Det er fra dagens og morgendagens forskere vi skal kunne finne de tekniske og vitenskapelige løsninger på mange av de problemer vi nå strir med. Det kan være problemer som har å gjøre med folks helse, med trygghet og sikkerhet i arbeidslivet, med spørsmålet om å gjøre tunge og kompliserte arbeidsoppgaver enklere osv. Men en del av forskingen foregår også uten at den har noe slikt jordnært matnyttig formål. Denne grunnforskningen

har også sin viktige plass ved å øke den menneskelige erkjennelse, og legge grunnen for å bruke kunnskap og vitenskapelig metode til å løse nye oppgaver.

Jeg spurte en gang en som arbeider med grunnforskning om formålet med det prosjektet han drev på med. Han svarte at noe bestemt formål kunne han ikke se at det hadde - men la til at da transistoren ble utviklet var det heller ikke noen på det tidspunkt som hadde noen tanke om hva den skulle brukes til. Da stilte jeg ikke flere spørsmål om grunnforskningens formål.

Som representant for en noe eldre generasjon må jeg få lov å følge vår sikre tradisjon når vi står overfor ungdom, og gi noen belærende ord med på veien. Det første skal være å minnes det ærgjerrige ord at

forskjellen mellom den mulige og den umulige oppgave bare er at det tar noe lengre tid å løse den umulige.

Det andre og belærende ord jeg gjerne vil gi dere med på veien er ikke å bli for ensidig begeistret av alt det som de siste års og den siste generasjons forskere har frambrakt. Selv om bunken av forskingsrapporter som er eldre enn 25 år er tynn, finner vi der resultatene av den menneskelige tenking og vitenskapelige forskning gjennom hele vår historiske tid.

Det er det fundament som vi i dag bygger vårt samfunn på. Det gjelder ikke bare i vitenskapelig og teknisk forskning, det gjelder også i de grunnleggende tanker og ideer som samfunnene bygger på. I det sterke

engasjement dere har for dagens og morgendagens problemer, glem ikke det urokkelige fundament av tidligere tiders menneskelig innsats i filosofi, politisk arbeid, i vitenskap, arbeidsliv og næringsliv som vi bygger vårt samfunn på.

Mitt tredje og aller siste ord er å ikke miste av syne den viktige deling av oppgaver vi har i vårt samfunn mellom teknikerne, forskerne og på den annen side de demokratiske politiske styringsorganer. Det er forskerne som skal fortelle oss hvilke tekniske og andre løsninger vi kan finne på bestemte problemer, hva ulike løsninger vil koste, hvilke virkninger og sidevirkninger de vil ha osv. Men det er ikke forskernes oppgave i samfunnet å treffe beslutningen om hvilke løsninger

som skal velges. Det er en oppgave som tilligger våre demokratiske folkevalgte organer.